

صاحبزادی: احمد تاج الدین
و یعقوب کمال

واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا . . .

مدیر مسئولی
عبدال جودى

محل اداره :

استانبول : يازيد
چادر جيلده

اخطار مخصوص :
عالم اسلام و اسلاميه
عائد مقالات و آثار
مع المعنويه درج
اوله جقدر .

نسخه سى ۴ باره

تغافل مسلمانين

۱ ۳ ۲ ۸

وجعلناكم شعوبا و قبائل لتعارفوا . . .

دینی سیاسی تاریخی فلسفی و احوال عالم اسلامیه باعث هفته لوقه مجله در
تاریخ تأسیس ۳۲۸ مولد النبى

روسیه ایچون سنه لکى
آلئى آبلغى ۴ روبله
— ممالک اجنبیه
سنه لکى ۱۲ آلئى آبلغى
۶ فرانقادر .

فکریںک عبیدر، یعنی تعلیم ابتدائی زبان مادر زادینز اولان تورک لسانندہ اولہ سنی طلب ایدہرز، «دیہ کوندردیلر» ایشته ملتک شواویانقانی سایہ سنده — اولجہده غرض ایتدیکم وجه اوزره — رأس کارده بولنان اوقتوبریست فرقه سنک پرواغمی تعدیل ایدہ بیلدی. مسئلہده بر درجهیه قدر اسلامار لهنه حل اولندی. امید ایدرزه که ملت بوندن صکرده احتیاطلی داورانهرق، مسئلہ اعیانه باقیلدینی وقت کندی موجودیتلرینی کوستره بیلملری سایہ سنده تماماً لهارینه حل اولنور.

بوکون ملت، تعلیم عمومی مسئلہسی ایله اوغراشمقدن آلدینی یورغونقلارینی چیقاره بیلہ جک قدر بروقت قازانه مہدن تکرار دیگر بر مسئلهنک قارشوسنده بولنیور. اوده اورنبورغ محکمہ شرعیہ سنی تفتیش مسئلہ سیدر.

۶ تشرین ثانی ادیان سائرہ دیبارنامنی رئیس معاوی موسیو پلاتونیکفک تحت ریاستندہ اورنبورغ محکمہ شرعیہ سنی تفتیش ایچون بر هیئت تفتیشیه پترسبورغدن اوفایہ کلدی. اوفایہ ورودلرینی متعاقب، بونلرک اورنبورغ محکمہ شرعیہ سنی تفتیش ایچین کلن بر هیئت اولدینی روسیہ نیک هر طرفته طاغلدی. ایشته روسیہ اسلامارینک کتله مجموعه سی بوکون بونکله مشغول بولنیورلر. بواشتغالریندن نه قدر ممنون اوله جغمز طبیعیدر. چونکه بونلر، اسلامارک حیات سیاسیہ اشتراک خصوصده نه درجهیه قدر استعدادلری اولدینی کوستریور.

مسئلہنک ظاہرینه واهالی بیندہ کی طرز تلقیسته باقله جق اولورسه قافقاسیا، قریم خارج اولدینی حالده عموم روسیہ اسلامارینک بکانه مرجعی اولان اورنبورغ محکمہ شرعیہ سی اداره سنک حکومت متبوعلری طرفندن تفتیشی و تفتیش بعدندہ اسانندن اصلاحیدر.

محکمہ مذکورہ نیک، روسیہ اسلامارینه بکانه مرکز اولمقدن ماعداد برده حکومتله اسلاماری یکدیگرینه باغلایان بکانه رابطه اولدینی نظر اعتباره آلورسہق عصرده بر کره دکل هر سنه نظر تفتیشدن کیچرلمه سنک لزومی هرکدن اول بزم تقدیر ایتمک کمز لازم کلور. وبوصورتله ایچروسندہ کی انتظامسز لقلرک اوکئی آلیه واصلاخه چالشمیه غیرت ایتمک

طرفارندن اعلان بیوریاورایسه کره ارضمز اوزرندہ موجود انسانلرک همان ربغی تشکیل ایدن عالم اسلامیت وسائرہیه قارشو حساوسیاستاً اصلا قیمت ودرجه تقدیر اولنه میه جق مرتبهده محسنات وفوائدی موجب اوله جفی وارد خاطر عاجزی اولدینی اولیای امور حضراتنک مطالعه مدققانه علو عہمانہ لرینه عرضه اجتسار ایلم.

معلم

عمر فوزی

عالم اسلام

اورنبورغ محکمہ شرعیہ اسلامیه سی

و
هیئت تفتیشیه

اپی وقتدر روسیہ اسلامارینی ابتدائی تعلیم عمومی مسئلہ سی اشغال ایدبوردی. حیات مشروطه دین حقیقه حضدار اولان ملتلر کی بزم روسیہ لی اسلامارده — شهر — لیاریندن کو بیارینه، محافل عالیہ سندن محافل زراعیه و عملیه لرینه وارنجیه قدر — تعلیم عمومی مسئلہ سی دوماده باقیلدینی مدتیچه هب اونکله اوشدیلر. غزتلر یازیلور چیزیاوراک مهم ستونلرینی تعلیم عمومی مسئلہ سی تشکیل ایدبور. تجار — تخانه لرده کی عمللرک آلاری ماکنه کی اشلیور فقط ذهناری بونکله مشغول: عجبانه پایسه ده بوراده کی ایشنی چارچابوق بتروپ بر آن اول متینغلره قوشسه، فکری، رأی دوماده کی اسلام فرقه سیله برابر اولدینی آکلانسه. متینغلرک نتیجه سنده اوقتوبریست فرقه سنک قرارینه قارشو بیان ایدیان پروتستو صدای حیتنک چوقاغندن پترسبورغ محافل شرعیہ سنک قولاقلری چیکله دی. بعض رلرده والیار خلاف قانون اوله رقی متینغلره ممانعت ایتدیلر. حتی بعضلری تهدیدلره قدر واردی، فقط اسلامار کینه آلدیرمه دیلر. هر نصابه اوج ایشی بر آرایه کلیه فرصت بولوب دوما و معارف انجمنی رئیسارینه و اسلام فرقه سنه: «ابتدائی تعلیم عمومی مسئلہ سی خصوص — سندہ مذاکره ایتمک ایچون طوبیلائیق استه دک فقط والی بونکا مساعده ایتمه دی. معافیہ شهریمز اهالی اسلامیه سنک فکری نه مرکزده اولدینی بیلیدر. اوده اسلام فرقه سی

دفتربندن برقچنی باقشار . فقط بوناردن اولیکاری اساس اعتباریله کینه مدرسه لره عائد برشی اولدینی کی صوکیسی ده پک اهمیتیز ، عادتاً وقت غائب ایتمیه ناسزا بر ایشدر . خلاصه اوفایه کلاکله رینه انی مهم بر وقت کچدیکی حالدده محکمه یه داژ یابدقاری تفتیشاری برهیچ دن عبارتدر . بتون اوغراشدقاری ده مدرسه لر حقتده رفکر آلفدن باشقه برشی ایچون دکلدرد . بناء علیه بوکا محکمه شرعییه تفتیش نامنی ویرمه لده مدرسه لر عزی تفتیش ایدبورلر دیهرک نظرلرینی نوله ریمزه دکلیکلرینی آ کلا یه لم . ذاتاً بونی کندیلاری دمین عرض ایندیکم کی علانده سویلیورلر .

* *

بوسرد ایندیکم مطالعاندن مدرسه لریمزه عائد تفتیشاردن خوشالانغیمیز آ کلا شیمه سون . خیار ! بوکا طرافدار اولان ایکی آدم وارسه بری ده بزز . چونکه حکومتک بزم حقتده کی اصاسز شهرلری لزومسز احتیاطاری پک زیاده ایلمشیدی . البته بونک آنجیق جدی بر تفتیش عقینده آله جقدر .

کیزلی ، قیاقلی هیچ برشیمز یوقدر : نه وارسه هپسی میدانده در . معافییه بووقته قدر اسلام مدرسه لرینی حقتده سویلنمک بر لاف قالمادی . بان اسلامیزم مرکری ده بوراسی ایدی ، اختلال اوجاغیده بوراسیدی ، اسلاماره کیزلی کیزلی یاشل بایراق توزیع اولنان محل ده بوراسیدی . بونلری روسکی ازنامیا ، قولوقول وغولوص موسقوی کی ورفقاره لر علولندیره علولندیره یازدقاری وقت کیم بیلر روسار بزم حتمزده نه کی خیالار بسله مشاردرد . شمدی تفتیش مناسبتیه بومسکین خانه ک حالتی تماشا ایتسونلر . تماشا ایتسونلرده بوکونه قدر کیرلمش اعصابارینه ، بوزولمش قانارینه جدا آجی سونلر . طوغریسی سوپک لازم کاورسه بزوتفتیشاردن پک زیاده نمونوز . چونکه حقیقت آ کلا شیه جقدر .

معافییه بوتفتیش مسئله سنده ایکی شی اندیشه عزی موجب اولور . بری اشاء تفتیشده روحانی مکتبیارینده اوقوندریلان تاریخ ، جغرافیا ، حساب ، قوزموغرافیا ، هیئت ، حکمت ، فلسفه وسازه کی اسلامیتک کینه

بزم متافیمز اقتضاسندن اولدینی کی حکومتک ده امال ایدمه جکی منفعتلریندن بریدر .

فقط مع التأسف حقیقت بو اصلاح فکریندن پک اوزاق بولنیور . بوکونه قدر اساس دائرینی تفتیشه دائر عملیاندن قطع النظر حرف واحد بیه صرف اولدینی کی بوپوک برتهالکله اهمیت ویرک باقدقاری مسئله ده منحصر امور معارفزه عائددر . شمدی به قدر نه اوغراشدیلرسه محکمه شرعییه نک هپ فروغاندن اولان مدارس اولوب اساس مسئله یه قطعاً یاقلاشمیلر . بونلر کوستریورکه مقصد ، اصلاحه کشادی تاریختندن بری مستحق اولان محکمه شرعییه یی اصلاح اتمک دکلدده یالکز مدرسه لر حقتده رفکر آلفدر . ذاتاً بونی . هیئت تفتیشه رئیس پلاتونیکف مفتی محمد یار اقدی حضرتلریله ایپک ملاقاتلرینده کیزلیه بیه تنزل ایتمدی . مقصدک نه اولدینی صراحتاً سویله دی . واما مارله اولان عمومی جلسه ده ایسه بونی تأیید ایدی . حالبوکه مطبوعات وافکار عمومی اسلامیه اورنبورخ محکمه شرعییه سنک جوروک بنالریک تعمیر اولنه جنی امیدنده درلر .

هیئت تفتیشه یوردیلرکه : « مدرسه لر حقتده باخصوص (سلیم کرای جانتورین اقدینک همتیه ضیال الدین الکمالی اقدی حضرتلریک سعی وغیرتیه اوفاده آچیماش) مدرسه عالیه دینه حقتده پک جوق شکایتلر وارددر . اورانک بوتون بوتونه چیغردن چیغوب خلاف قانون پک جوق شیار اوقوندیفته داژ ژورناللر وار . حکومت بوندن شبهیه دوشدی . بناء علیه تفتیشک لزومنی حس ایدی . » پلاتونیکف بوراده ، یوز یکریمی بوقدر سنه دئیری جدی تفتیش و اصلاح یوزی کوریمین محکمه شرعییه داژ . سنک شایان اصلاح برحاله کله سندن حرف واحد بیه صرف ایتموب سبب عزیمتلرینه خیللریک تقدیم ایندکاری ژور . فالرینی کوسترمه سی وورونیندیری داژما مدرسه لره داژ شیارله اشتغال ایتملری البته شایان دقتدر .

واقعا محکمه ایچروسنده باشقه شیارلده اوغراشیورلر . مثلاً : محکمه درو جانلری ناردن امتحان ایتکارینه برجدول یازیلوب تقدیم اولغیمینی استه مشار ، برامانک امتحاننده حاضر بولوب برقچ شیار صورمشار وصورکده نفوس

عبارتدر . اما بچوں ایدہم ، نہ صورتہ ، ایدہدہ نہ اولہجق ؟ ایشہ بوکا دائر کنندبارشدن هیچ بر شی ایشمیورز . کوستردکاری شی اوامر الہیہ اولہسندن ویاخود قوری بر « محو اولورز » دن عبارت قالیور . ایشہ بونکچوندکہ ملت اسلامیدہدہرشیہ برمسالہبولنک نتیجہ طبعیہسندن اولان تکاسل علای تعمم ایشدی . وصوکنده بونکچی درکے اسفل بولدیور وبوکا حقاریدہ واردی . چونکہ پامہسی لازم کان شیلرک نہ اولدیغی بیلیمورلرکہ اوزرلریندہکی تکاسلی آتوب ایش یاپسولر خواجہلرمزدہ اللہ امر ایدیوردن ومحو اولورزدن باشقہ برشی سولیلورلر .

اوت آما وصدقنا ! ہپی اوامر الہیہدر ، وہپی عدم اطاعت تقدیرندہ سبب فلا کتمزددر . فقط بوکا عمومی ایاندرمق واجراسنہمجبورایدہبیلیمک ایچون — باخصوص بوزماندہ — بالکز اوامر الہیہ اولدیغی سولیک کفایت ایشمیور . بونکچون فنی ، فلسفی ، سیاسی ، مادی جہتاری کوسترمک ایجاب ایدیورکہ البتہ بو آنجق فنونلہ تنور ایش برماک پاہ بیلہجکی برایشدر .

اگردیک ریاستی بولہدماغلرہ تسلیم اولنمازسہ علمادین اولقی ایچون « نصر » ی ، مختصر الوقایہ دن رابکی مسائل فقہیہی ازیرمک کفایت ایدہجک اولورسہ اسلامیتک استقبالی ، حیاتی تہلکہدہدر . بناءعالیہ فنون اسلامیتک لازم غیر مفارقیدر . ایشہ اونکچون ایی دوشنہم ، دقت ایدہم ، مدرسہلردن فنونک وارقدرلیسنک چیقارلمہسی ، تمامک ادخال ایدیلہمسی روح اسلامیتی زرع ایشک دیمکدر .

البتہ مسیونرلر یو نقطہ غفلت ایشلر . مدرسہلرہ فنون کیرمدیکی تقدیردہ استقبالدہ ایدہجکاری کارلرک درجہ اہمیتی تقدیر ایدرک شمذیلک بلکہ کندی روحانی مکتبلر . ینک اصلاحندن دہ واز کیچرلر . فقط بزلر بوکا صوک عنادیمزلہ صارملیز . اسلامیتک فنوندن باشقہ یاشامیہجفی عیوقلرہ چیقارمالیز . چونکہ حیائز استقبالمز ، ہپی بوکا باغیدر .

بالادہ بو تفتیش مسئلہسندنہ ایکی شیدن اندیشہ دہ

وحقیقتی کلامق کندیہ توقف ایدن فتونی : « بونلرک دینہ تعلقی یوقدر . مکاتب دینویہدہ اوقوالہجق شیاردر » دیہہ آماری واماملرکدہ برشاشقنلق ودها طوغریبی جہالت نتیجہسی اولہرق دینی ، اسلامیتی بولردن باشقہ اکلامق قابل اولامیہجفی اثبات ایدہمیہجکیدر .

مع مافیہ بواندیشہمک ضعیف اولدیغی اعتراف ایدرم . چونکہ اوصایدیم فتونی مدرسہلردن چیقارمق موسیو پلا تونبکفلرک دائرہ صلاحیتارندہ دکل دومانک تصدیقہ موقوف برشیدر . بونکون یارین دومایہ مکاتب نالیہوروحانیہ حقندہ برلائحہ کرتیلہجکدر . بولائحہ انجمناردہ اوزون اوزادی تدقیق اولنہجق ، جلسہلردہ قزغین قزغین مذاکرہ اولنہجکدر . بتدقیق ومذاکرہلرک نتیجہسندنہ برقاج مادہمک قانونیتنہ قرار ویریلہجکدرکہ ایشہ انجق شوقانونیتنہ قرار ویریان مادہلر بوفتونی مدرسہلردن ادخال ویاخوداخراج ایدہبیلہجکدر . بوقانونلر ایسہ خصوصی اولیوب عمومیدر . یعنی اورتودوقس ، قانونلک ، اسلام وسائرہ مکاتب روحانیہلرینی شامل اولہجکدر . ایشہ بزلر اووقت کوزلریمزی آچالیز . اسلامیتک فنوندن هیچ روقت ایرلیہجفی ، اسلامیتی اکلامق ایچون اول فتونی اکلامق ایجاب ایدہجکئی مطبوعات کرک حکومتہ وکرک ملتہ آ کلاتملیدر . بور بویوک محاربہ اولہجکدرکہ صوکندهکی مغلوبتک وخامی ابتدائی تعلیم عمومی مسئلہسندن نقصان اولیہجکدر . بچونمی دیدکوز ؟ بچونہ محل یوق ظن ایدرم . عالم اسلام بونک تجربہسنی انحطاطہ یوز طومتیہ باشلادیغی آیدن بری کوریور .

انحطاطنہ رؤساء روحانیہمک فنونہ عدم وقوفلری وبناءعالیہ ہر بری بر حکمت وفلسفہ ومنافع سیاسیہی مربوط اولان اوامر ونواہی دینیہی سادہ بیورق کبی سولیدہب اسلاماری رجبالغیب تبعیتہ وعظ ونصیحتلری سبب اولدی دکلکی ؟

علمائز ہرشیی سولیلورلر . بوکا تشکر ایدرز . نماز یاپیکز ، اوروج ییمایکز ، حجہ کیدیکز ، یکدیبرکوزہ معاونتدہ بولنوکز ، دیورلر . وبردہ صوک زمانلردہ سلسلہ مواعظارینہ اتحاد ایدیکز ، تجارت یاپیکز نصائح کرنہلاریدہ انضمام ایشدی . فقط شویالکز ایدکوزوایدہلدن

اولدینیزی یازدیدیم . بو ایکنجی اندیشه مزده تفتیشک اولندن و مفتشک افاده لریدن اکلانشلدینی وجه اوزره ساده مدرسه لر ایچون اولوب تفتیشه ، اصلاحه جدأ محتاج اولان اساس محکمه حقه کویا بر تفتیشه بولمیدن مفتشکلر پترسبورغه دوغری قورقوسیدر . الله و برده اولده ایدیلن تخمیلر ، افاده لر یاکلش اوله ا محکمه جدی بر نظر تفتیشدن کیچرله رک شیمدیکی حالزه لائق بر حالده اصلاح اولنه !

اورنبورخ محکمه شرعیسی اساندن چورولک بناء علیه یکیدن یابلمه سی الزم اولان بر بنادر . باشنده کی رئیس الاسلام طاییدیفمز مفتی حضرتلری مسیونیر ایلمینسکیک معهود مکتوبنده : « اورنبورخ محکمه شرعیسی مفتیلری ، پترسبورغک بت یازاردن ینشور . اوراده کی اسکچی کوزه ، بوش بوغاز تانارلر کندیک کوزه لکیله بویوکره انتساب ایدیلر و بوسایه ده ارتقا ایدرک مفتی اولیورلر دیدیکی کی بو مفتشکده پترسبورخ بت یازاری اعضاسندن اولدینیزی بک محقق یلمیورسمده هر حالده عمرینک بر خیلینی ولایت و قضا زراعت محکمه لرینده کیچیرمش بر بیر قانی اولدینی میدانده در . بناء علیه اسلامیتله اولان ایساب ، حسابی آتخیق عازلق اوروجلق قدر اولدینی محتقذر . دیمک که بو کون محکمه شرعی اسلامیه مک موقع ریاستی اشغال ایدن ذات محترم ، اسلامارک رئیس دکلده حکومتک محکمه ایچروسنه قویدینی کوزلی بر باغانه سیدر . (دیرکیدر .) و یاخود اورایه وضع ایدن بر قونترولیدر .

اوله یا ! اسلاماره ریاست ایده یلمک ورئیس اولق ایچون هر شیدن زیاده اسلامیتدن خبردار اولمیدر . اسلامیتدن خبردار اولمین بر آدم اسلاماره ریاست ایده مز . بونار و قتیله بک جوق سوبلندی . فقط آلدین اولدی . مع مافیه بونار روسیه اسلامارینک اکثریک قلینده بر عقده اولارق قالمشدر . اگر پلاتونیکفیلرک مقصدلری اولده تخمینارک ، افاده لرینک خلاقی اولارق . که بونک بویله اولمسه ، جناب حقندن نمی ایدرز . محکمه شرعیسی تفتیش و اصلاح ایسه هر شیدن اول بو عقده حل اولمهلیدر . بو عقده حل اولمیدن محکمه شرعیه قطعاً اصلاح اولنه مار . محکمه

درونده حکومتدن زیاده اسلامارک حق اولدینیزی تسام ایتلیدر . قونترول بر داریه ریاست ایده مز . اونک یاپه جنی ایش یاییلان اشاری باققدر . رئیس مزده منتظم رایش یاپناز . او حالده بوداژه داخلنده انتظامک محافظه سی ایچون بر قونترولدن زیاده رئیس لازمدر . بوریاست ، اربانه ترک اولمهلیدر . تفاعد معاشیله خدمتدن چیقان روس مأمورلرینه دکل ! !

حکومت بونی و قتیله آکلامدی . و یاخود آکلامق استهمدی . چونکه اووقت اشلینه اوله کایوردی . بلکه شمدی ده اوله کاور . فقط عفوایدلر شمدی بزم ایشمزه کلیر .

بوز بکرمی سنه در ماتک محضا شومقام ریاستک نااهلارک آلرینده اوینجاق اولمسندن چیکمه دیکلری مظالمی ، کورمدکلری حقارتی قلمادی . آرتق بوندن صکره تحمله موقعک تراکتی مساعده ایتیور . بک نازک بر موقعده بولنیورز . بوندن بزلی قورناره جق دیغری سیاستمزی این بیان بر رئیس روحانیدر . حکومت بونی آکلامق استمازسه ملت آکلاملیدر . . . ! مادامکه حکومت محکمه شرعیسی تفتیش نامندن اوقایه گلش . اهالی بوکافار شوتشکرا تملی تفتیشک نتیجه طبیعی سندن اولان اصلاح حقنده کی مطالبارینی ، حکومته تقدیم ایتلیدرلر . بونکچون هر یرده متینلار یاملی قومسیونلر انتخاب ایتملی بونار واسطه سیله ماده لر تنظیم ایدرک هیئت تفتیشیه رئیسنه و بر مملی آرتق بوندن صکره حقوق بوسورتله محافظه اولنور . حکومتک آکلامق استهمدیکی بعض بر بویله مهم مسئله لری بوسورنده آکلاملی . اگر بو خصوصه دهه باشقه وقتده اولدینیزی مطالبی بر فقدان چیقارمیه موفق اولورلرسه امید ایدرز که پلاتونیکفیلرک محور اشغالنه و بالواسطه حکومتک تعقیب ایتدیکی مسئله کته تأثیر ایده جکدر . بو خصوصه رهبراک ایده جک هر شیده اولدینیزی کی — مطبوعاتدر .

فقط نه ندر بو خصوصه روسیه لی اسلام مطبوعاتی بک محترانه کوربورز . فقط بزلی ، سوزک محیطه کوره سوبانه یله جکینی قبول ایتکله برابر احترازکده بو قدرینه طرفدار دکاز . روسیه لی اسلام مطبوعاتی باشقه وقتده اولدینیزی کی شمدی ده لزومسز احترازلردن بچانیت ایدرک

وظیفہ لریٹک قیمتہنی تقدیر ایتلی ، ملتہ بو خصوصہ حتمیہ
رہبراک ایتہ لیدر !

ترویسیکی لی احمد تاج الدین

سوریہ احوالی حتمہ

— ۱ —

ہوندن مقدم (سوریہ احوالہ برنظیر) سرلوحہ سیلہ
بر مقالہ یازمشمدم . اومقالہ مدہ سوریہ حتمہ سرد مطالعات
ایلمش ایسہ مدہ ، بوقطعہ مک ولایات سائرہ عثمانیہ میانندہ اک
اہمیتایسی اولسی ومطالعاتک توسیمی ایلہ بر آزدها طرافلیجہ
یازمغنی مناسب کوردم . . .

بوقطعہ مک ساکناری عربار اولدینی وبختمزده اولنارہ
واونارک ساکن اولدقاری قطعہ عائد اولدینی ایچون قلمی
ایلمہ آمازدن اول فکرم ، بحر بی پایان تفکرک تا اعماقندہ الدی !
چونکہ ، بر ملتک حالت روحیہ سندن بحث ایتک ، احوال
اجتماعیہ ، اقتصادی ، سیاسیہ سی حتمہ بیان افکار ایتک
ظن ایدرسم اوقدر قولای بر مسئلہ دکلدنر ! بوکون
اک مشکل برشی وارسہ اودہ ملتک احوال روحیہ سندن
کسب ووقوفدر . بوسیدن طوی ، سرد ایدہ جک اولدینم فکرلرک
شائبہ خطادن معصون اولدقاری ادعا ایدہم . . . باخصوص
بویلہ نازک بر مسئلہ دہ انسان خطادہ بولنمیلیر . ایستہ وقوع
بولہ جق او خطار مک ارباب وقوف طرفندن توضیح اولنمسی
رجاونیاز ایلد کدنصرکرم موضوع مقالہ اولان (سوریہ احوالی
حتمہ) سرد مطالعات واستطلاعات مخصوصہ نی پیش انظار
قارئین وقارئاتہ وضع ایلورم .

سوریہ مک احوال طبیعیہ سی :

دست فیاض قدرت بوقطعہ غرابی ، جاوہ کاه طبیعت اولمق
اوزرہ خلق بیورمش ، اولدربا (لبنان) و (اتی لبنان)
سلسلہ جبالی ، اوفر حفرا مناظر طبیعیہ نی ، اوزنکین
اراضی خالیہ نی ، والحاصل طبیعتک حاوی اولدینی بتون
حسناتی بوقطعہ بر ضمیمہ اولمق اوزرہ بخش واحسان
ایلمش . . . اجابندہ سوریہ نی ، مستملکات و مستعمرات
تاریتہ ضم ایتک فکری ایچہ بر زماندن بری اویاغش ایسہ دہ

ہونک قابل اولامیہ جغنی کورملری اوزریتہ سوریہ مک
قابلیت اقتصادیہ سندن استفادہ ایتک بوللری آراغہ بوقطعہ
غرائک ہر بر طرفندہ مکتبہر آچغہ قابلیت اقتصادیہ وسیا
سیہ سندن استفادہ ایتک باشلامشدر . اجانبک سوریہ اولان
نظزلری بوقطعہ مک قابلیات طبیعیہ سی کوسترمک ایچون پک
کوزل بردلیلدر . ایستہ سوریہ ہر جہتجہ پک مکمل وشایان
استفادہ بر قطعہ در .

سوریہ اھالیہ اسلامیہ سی :

سوریہ اھالیہی باشلیجہ مسلمان وخرستیان اولوب
(درزیر) و (نصیریر) دخی بولنمقدہ درلر . باخصوص
شامک غرب جہتندہ کائن (جبل دروز) دہ کلیتی درزی
موجوددر . سوریہ مسلمانلری فعالیت وغیرتک برر تمثال
محسمیدرلر . . . علی الخصوص مشروطیت عثمانیہ مک اعلاندن
بری اوفعالیتلری تضاعف ایتمش و بو صورتہ کندیلری
استیلا ایدن سترہ جہالتی یواش یواش رفع ایتک باشلامشدر .
بوقطعہ مدہ ملتک رفاه وسعدتی تأمین وحیات مستقبہ بشریہ نی
کافل اولان مکتبہر یواش یواش آچیلغہ باشلامش ایسہ دہ
اسلامک احتیاجات حاضرہ سی تأمین ایدہمیورلر . بوسیدن
یتہ اولان اسلام اجانبک بر مقصد سیاسیہ دینہ واقصدایسی
اوزریتہ تأسیس ایتدکاری مکتبہر (یعنی دوزاقرہ ا)
مراجعت ایتک مجبور ومضطرب قالیورلر . . . بن سوریہ
مسلمانلری سائر ممالک اسلامیہ اھالیسہ قیاساً سویلیورم .
یوقسہ ترقی واجتہادلری اوروپالیرہ ویاخود سائر ممالک
اھالیسہ قیاس ایتیمورم . چونکہ : اولنارہ قیاساً سوریہ
مسلمانلری صولده صغر قالیرلر ! . . . ممالک اسلامیہ مک
ہرنہ طرفنہ کیدہ جک اولسہ کز نفاق ، تفرقہ ، وفساد
اخلاقہ تصادف ایتک پک محتمل ایسہ دہ بومرض مہلک
سوریہ اسلاملرنہ یوق کبیدر . . . بین الاسلام اتحادوتعاون
ایچہ اساسکیر اولمشدر . تجارت جہتیلہ دہ اسلاملر ایچہ ترقی
ایتمشدر . اولدہ کی مأموریہ اولان میللری شمدی تجارتہ
منقلب اولمشدر . زمان استبدادہ ہرکس بر مأمور اولمق ،
دائرہ حکومتدن بریر اشغال ایتک ایچون چالیشرلر ایکن شمدی
ہر کسدہ تجارتہ ، صناعتہ سلوک ایدیورلر کہ : بوترقی وتعالینک
اک بیوک بردلیلدر . . . باخصوص بویکی اوج سنہ طرفندہ